

HIRDETÉNYEK,

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamin a lap sze lemi részét illető minden k... emények ide intézendők.

Bármentetlen levelek csak ismert k... fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre 10 ft - kr., Félévre 5 ft - kr., Negyedévre 2 ft 50 kr., Egy hóra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetisors egyszeri beiktatásért 5k. Bélyegdíj minden hirdetésért küön 30 kr. Nyiltér 4 hasábsopetisors 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglal ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen, Szombat, Október 13.

201. szám.

Vége Magyarországnak.

A francia orosz barátkozásnak bizonyára legbolondabb sajtóterméke az „Agence Libre”, mely Párisban határozottan, officiózus mázzal jelenik meg. Mire czéloztak ezen publicisztikai közeg alapításával, eddig nem lehetett kikutatni. Csak az tünt fel, hogy az „Agence Libre” Oroszország iránt rendkívüli loyaltást tanusít s a mi minket magyarokat közelebb-ről érdekel, hogy ezen nagyrabecsiült folyóiratnak magyar kiadása is van, mely a budapesti lapok szerkesztősegeinek naponta megkülönböztetik a Szajna partjairól. Itt egy orosz pénzzel Párisban megjelenő publicistikai vállalat a magyar lapoknak hónapok óta ingyen küldetik, az már alapjában gyanus és misem természetesebb, minthogy a magyar sajtó óvakodik fészkebe fogadni a Nawa és a Szajna partján neki szánt kakukktojásokat.

Hogy az ily visszautasító magatartás mily szükséges volt, az — mint a „Pester Correspondenz” írja, — most jó érthetően kitűnik, mikor az „Agence Libre” a születt objektivitás maszkját elveti s nyiltan lép föl mint francia orosz hüllő. Ezt egy oly cikbbe teszi, melynek olvasásánál nem tudja az ember, hogy nevesse-e az ostobaságon, vagy boszankodják a vakmerősége, mely benne nyilatkozik. Nem kevesebbre törekszik a mondott cikkb, mint Magyarország közvéleményét Németország ellen felizgatni.

Az erre választott eszköz valódi muszka durvaságu, de oly együgyűen ravasz is, hogy bámulni kell, hogy az „Agence Libre” sugalmazói mint adhaták át magukat csak egy pillanatra is azon illúsióknak, hogy hazánk közvéleményét, mint valami óriási gimplit ezen lépvezzőre csaphatják. Hogy az „Agence Libre” orosz szoldosa a legaljasabb denunciaciót választja eszközüül, azon ki sem esodálkozni, a ki a muszka erkölcsöket ismeri. De hogy egy-két nagy állam közt létező szövetséget oly tromba hazugságok által széttéphetni hisznek, azt mégse képzeltük volna.

Halljuk csak, mit akar Bismarck az „Agence Libre” szerint Magyarországgal. El akarja rabolni alkotmányunkat, Magyarországot osztrák provinciává akarja degradálni, a Schmerling-aerát ismét életbe léptetni akarja, szóval a vas kancellár Magyarországot agyon akarja csapni s ez sikerült is volna neki, ha Ferenc József császár és király „szentimentalitása” mindeme ördögi terveknek utjában nem állana.

Ezen dőreségek tárgyilagosa czáfolatába bebocsátkozni Magyarországon bizonynyal senkinek sem jut eszébe. Bismarck Magyarország állami önállóságának fontosságát négy évtized óta minden józan német politika elutasíthatian posztulatumként állította föl. Ezen meggyőződését a parlamentekben ismételtlen a legnyomatékosabban kimondotta s Magyarországot érzelmének változhatlanságáról a legünnepélyesebb s legkomolyabb politikai tények által mindig meggyőzte. Egy epizód, mely II. Vilmos bécsi látogatásánál újban történt s kinos magyarázatokra szolgált okul, bár mint magyarázható, csak oly értelemben nem, hogy Németország hazáukat egy osztrák összbirodalomba olvasztani szeretné. Mind e tényekkel szemben tehát csak nevétséges vakmerőség a német politikát Magyarország közvéleménye előtt ily aljas illoyalítással gyanusítani.

A dolog ezen része tehát el lenne intézve. De sokkal tanulságosabb azon

tendencia, mely ezen felizgatási kísérletben kifejezésre jut. A német-osztrák-magyar szövetség a pétervári és párisi uraknak már oly rettentővé vált, hogy vizsgálatanságukban nem tudnak más eszközhöz nyulni, mint a német politika gyanusításához a Magyarország iránti loyaltás tekintetében!

De hát a dolog nagyon is ravaszul van kiszámítva Hiszi Magyarország a magyar államiság elleni gonosz szándék veszedelmét, akkor elveszti a Németbirodalom Magyarország támogatását, mely nélkül a két császár közti szövetség egy óráig sem áll meg. Hintsetek vizsályt Berlin és Budapest közt és szét van tépve a szövetségi szerződés Ferenc József és Vilmos közt. Erre czéloznak Párisban és Pétervárott s ez tünik ki világosan az „Agence Libre” denunciacióiból.

Egész Magyarország mód nélkül kaczagni fog ezen komikus szándék ostrombaságán. Kaczagni fognak rajta és sokan elfogják mondani, hogy mily roszaknak kell lenniök az orosz és francia politika közös czéljainak, ha az utóbbinak ily desperatus eszközök hoz kell nyulnia a végből, hogy ama bizonyos „eket” az osztrák-magyar-német szövetségbe beverje.

A képviselőház tudvalevőleg október 15-én d. e. II óraker ülésműt össze. Az első ülés egyiken báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter befogja terjeszteti a véderő reformjára vonatkozó javaslatokat. A „Pester Correspondenz” értesülése szerint, ha ezen javaslatok összesége nem kerül mindjárt tárgyalás alá, akkor legalább is az unjonezjutalék meghatározása fog tárgyalatni a legközelebbi időben, habár elkülönítve és a többi véderő kérdések komplexumától, mivel mérvadó körökben nagy súlyt helyeznek arra, hogy az unjonezjutalék unjonnan szabályozandó ereje már a jövő évben besorozható legyen.

Az 1889-diki állami költségvetés és a bevételek. A „P. C.” budapesti levele azt constatálja, hogy az 1889 diki állami költségvetés nemcsak a bevételeknek magas előirányzata, de nagyobb kiadási tételek elesése miatt is is sokkal kedvezőbb lesz az 1888 iki költségvetésnél. A folyó év pénzügyi eredménye is kedvezőbb az előirányzatnál; csak az állam vasutak feleslege két milliónál több az előirányzatnál és a folyó évi augusztusi bevételek 7 1/2 millióval nagyobbak a mult évi hason hónapnál, a miből 4 millió a vasutak által tett visszafizetésekre esik.

A honvédség ujjászervezéséről szóló törvényjavaslat egynemely intézkedését már ismertettük. A Katonai Lapok legújabb számában még több részletet találunk a közelebbi betervezésről törvényjavaslatban foglalt újításokról. Az idézett lap közleményéből átvesszük a következőket: Mindenek előtt jövőben az unjonezozásoknál a közös hadsereghez történő beosztás után a honvédség kerül sorba és csak azután a póttartalék, míg eddig az utóbbi megelőzte a honvédséget. Továbbá a tetteges szolgálati idő a honvéd legénységénél két évben vagyis 24 hónapban állapittatik meg, mi által természetesen a fegyvergyakorlatok eddigi lényegének is módosulást kell szenvedni. Mint halljuk, azonban nem szándékoznak a legénységet kivétel nélkül két éven át zászló alatt bentartani, — hanem a szükség és szolgálati viszonyok lesznek irányadók s azonkívül a pénzügyi momentum sem fog szem elől tévesztetni. — A gyalog zászlóaljakkal mind a négy század kebelében keretek állitotnak fel és pedig oly módon, hogy a most fálló állandósított század minden zászlóaljnak egy század keretét adja, míg három századnál unjonnan állitotnak fel a keretek. Mindegyik keretben lesz két tetteges tiszt, általában körülbelül olyan erős lesz, mint a minők most az állandósított századok, Emellett a mostani „féldandárok” „ezredre” kereszteltek át, a mik valóban és a miként kivánatos s mint ahogy mi már akkor javaslatba hoztuk, midőn a zászlójakat már békében féldandárokká állit

tották össze. A lovasságnál, mint ismételve említettük, husz új század állitotnak fel, melyek egy fognak elosztatni, hogy a most két két századból álló osztlályok minden huszár ezrednél három századból fognak állani. Magától értetik, hogy e reformok következtében egy a honvédgyalogság mint lovasság tetteges tiszti állománya szaporodást fog nyerni. — Lehet, hogy hadapródok helyeztetnek át a hadseregből, első sorban azonban az által fog a nagy szükséglet tiszteken fedezetni, hogy a szabadságot állomágyu tiszteket fogják fe hivni, lépjenek tényleges szolgálatba, természetesen megfelelő vizsga letevése által. Az ujjászervezés költségei, a mi számításaink szerint, körülbelül 1.500.000—2 millió forinttal fognak a honvédelmi költségvetés évi rendes kiadásai közt kifejezésre jutni.

Külföld.

A német birodalomgyűlés legközelebbi egybehívásáról szólnak a legújabb berlini jelentések. E korai egybehívásra a kelet-afrikai bonyodalmak szolgálatnak okot, melyekről már szoltunk s melyek miatt Bismarck egy nagy tengerészeti akcióra szándékozik a keleti eszközöket megszavaztatni. A Börsenzeitung tévesnek mondja azt a hirt, hogy négy fregattból álló hajóraj indítottat Zanzibárba, mert tényleg sokkal nagyobb armada van kilátásba véve.

Vilmos császár római utja olyan tüntetően lelkelkesült rokonszenv nyilvántásokra adott alkalmat az olasz népnek, melyekből meglátszik, hogy nemcsak egy uralkodót, hanem szövetséges fejedelmet idvözöltek az örök város falai közt. A császár csütörtökön este érkezett meg Rómába. Bevonulása valóban nagyszerű színjátékhoz hasonlított, mely megihatott és elragadtat mindenkét. A német császárt a 100.000 nyi tömeg egészen elhalmozta virággal. A tribuneokról, ablakokból és háztetőkről pompás bokrétaikat, koszorukat, növény indákat hajigáltak a királyi fogat elé. A házak egészen lobogó díszöltöttek, az olasz és német lobogók ezreivel. A tömeg egyre tapsolt, éljenzett és unjonezult. — A népnek ez a tüntetése annál inkább figyelemre méltó, mert a nyugateurópai, különösen a francia sajtó szerette azt hirdetni világgá, hogy Olaszország csatlakozása a közép európai szövetséghez csak a dynastia s a kormány ténye; az olasz népközvéleménye más magatartást foglal el. Róma olasz népének szinte tünt-tésszerű lelkesedése az olasz királyi császári vendégének fogadásakor nyilt és határozott czáfolata ez irányzatosa terjesztett hírek s mind ez, mind a rendkívüli melegség, mely a két uralkodó találkozásánál minden mozzanatában nyilvánul, új s örövendetes jele a közép európai szövetség szilárdulásának, hatalmának s bensőségének. A megrékesésnél Vilmos császár és Umberto király négyszer megölték és megcsókolták egymást. A császár a Quirinában szállott meg. A tegnapi nap Leo pápának volt szentelve. A pápát, deli 1 óra után, saját fogatán látogatta meg a Vatikánban. A kihallgatás után a császár megtekintette a Vatikánt és a Szent Péter templomot.

A regálé megváltása.

A köztörvény hatóság joggal felruházott városok egymásután lépnek sorompóba a jövedelmüket fenyegető regálé megváltási terv ellen. A főváros is készüli lépéseket tenni ezen nagyfontosságú ügyben, ugy Szeged is, melynek pénztárát a törvényjavaslat eredeti tervezete szerint több mint 800000 frtnyi veszteség fenyegeti. A városokhoz a vármegyék is csatlakoznak felirataikkal. A s ó F e h é r v á r m e g y e közönsége szintén felirattal járul a kormányhoz. Egy másik újabb felirat is fekszik előttünk e tárgyban: Kolozsvár s. kir. városé. Mindkét felirat érdekkel bír reánk debreczeni e k r e n e z v e. A s ó F e h é r m e g y e felirata, bevezető részében utal arra, hogy az erdélyi részeknek, a kedvezőtlen vámpolitikai és az alárendelt közigazdasági helyzetnél fogva, a készpénzben befolyó regáléjövdelem képezi bevételeinek nevezetes részét. A legtöbb község egyedüli bevételi forrását a regálé hasznabéri jövedelme képezi s ezzel fejezi nagy részben kiadásait, éppen úgy, mint a birtokos súlyos adóját. — Ezen oknál fogva a megye közönsége osztozkodik az erdélyi gazdasági egytel emlékiratában foglalt nézetekben. A megye

közönsége is azt kívánja, hogy a jövedelmi átlag ki s z á m í t á s a terjesztessék ki az 1882—1887 évekre s hogy a regálé váltassék meg mindenütt, akár volt rendezve, akár nem akár volt használatba véve, akár nem. A megváltás alappjál a felirat elfogadja ugyan bár nem kizárólag a jövedelmi adót, a hol pedig adó nem fizettetett, a megyebeli összes regálé adózás szerinti jövedelmének a községi lakosok lélekszámára eső átlaga szerinti nyujtassék kárpótlás. Ellene van azonban a felirat szerint a megye közönsége a törvényjavaslat azon intézkedésének, miszerint az italmérsi jog jövedelméből 20 százalékos kezelési költség címén levonassék. Különös figyelmébe ajánlja a kormányának a felirat az ugynevezett nemes városok kiváltásos polgárságnak italárulási jogát.

Ezen italmérsi jog egyik vagy másik ága, pl. Nagy Enyed városában a b o r á r u l á s — ma sincs hasznabérbe adva, hanem a város bekebelezett nemes polgárságának szabad gyakorlatában van hagyva — (hasonló viszonyok léteznek Debreczenben is) s csak a szesz, pálinka és a sör árulási jog hasznosíttatik bérlet által, a város köz és kulturális czéljainak előmozdítására. Az ilyen természetű italárulási részleteknek nincs meg a törvényjavaslatban contempált jövedeki adóalapja, pedig az állam ezeket sem veheti el, megfelelő megváltás nélkül. Ilyen esetekben a megváltásnak, a felirat szerint, csak egyetlen egy törvényes alapja lehet s az a városokkal befizetett állami fogyasztási adók mértéke, mely éppen az állam közegei által vettett ki az egyes városokban a megfelelő fogyasztási tárgyakra, a valódi fogyasztás összegéből a törvényesüli kezelési százalékok már a kivetés alkalmával levonotak.

Nem kevésbé figyelemre méltó Kolozsvár városának felirata, melyet ez a város orsz. gyűlési képviselőiből, polgármesteréből s egyéb tekintélyes férfiakból álló küldöttség utján a pénzügyminiszterhez intéz. A feliratban Kolozsvár közönsége elismeri, hogy az italmérsi kisebb kir. hasznabérlet jogoknak megváltását politikai és nemzetgazdasági tekintetek mellett magasabb állambiztosítási és országos pénzügyi érdekek is teszik szükségessé, — de a kártalanítás tervezett módja elé nagy aggodalmakkal tekint, mert szerinte a regálé megváltásáról szóló törvényjavaslatnak azon pontja, mely a kártalanítás módját meghatározza, oly adatokat vesz a kártalanítás mérvének megálapítására, amelyek alapján a város italmérsi javadalmainak kártalanítási ára, a valódi és tényleges jövedelemnek szinte 1/3-ára szállitana le. Kolozsvár szabad királyi város közönségének 115,000 frtot jövedelmez a regálé, a kártalanítási kulcs szerint pedig a város alig kapna 40,000 forintot jövedelmező kártalanítási összeget.

A felirat e helyen egy kimutatást közöl, mely szerint a város regáléjövdele az 1881—1885. évek átlagában 87,509 ft 02 kr. volt s 1888 ra e jövedelem már 116,364 ft 81 kr-ra emelkedett. — A jövedék adónak alapul vétele a kártalanítási összeg megálapításánál, Kolozsvár városát érdekeit súlyosan károsítaná. Mert a járadékadó kivetésénél a város javára a jövedelemből leszámitottak azon kiadások, melyeket a város az állami adminisztráció közvetítése érdekében tett, továbbá a regáléval összekapcsolt és ennek biztosítékát képező illetékeknek megfelelő összegek. Hogy kezelési költségek címén a jövedelemnek 20%-ka levonatik, ezáltal ismét jelentékeny veszteség éri a várost. Ugyanis a város a pálinka és sör regáléjelt bérbeadás utján értékesítette és ennélfogva e címen semmi kiadása nem merült fel, — csakis a házilag kezelt b o r r e g a l é n á l volt évenként mintegy 2000 frtnyi kiadása. Ezekre való tekintettel Kolozsvár városa a feliratban arra kéri a kormányt, hogy az italmérsi kisebb kir. hasznabérlet megváltása iránti törvényjavaslatban tegyen intézkedést az iránt, hogy a törvényhatóság joggal felruházott városok regáléjainak megváltásánál ne az 1882—1886 ik évi járulékadón alapuló átlagos jövedelem, hanem tekintet nélkül a járadék adóra a költségvetés és a z á r s z á m a d á s a l a p j á n m e g á l l a p í t h a t ó legutolsó évi tényleges jövedelem vessék kártalanítási alapul és a tényleges jövedelemből kezelési költség címén levonás csak akkor és ott eszközöltessék, ahol tényleg fölmerült, a mennyiben azonban hitelt érdemlő adatokkal a kezelési költségek mennyisége kimutatható, csak a tényleges kezelési költségek vétsenek levonásba; végül

a városok, tekintettel a jövőben elvezetett értéknövekedésre akartalanításnál a tényleges jövőbelem 20 %-ának fokozásával kárpótoltassanak.

A szentmihálynapi baromvásár.

„—r. A hajdani, vitára szóló debreczeni vásárnak azon része, mely — úgy a hogy — a baromvásár czímén még fennáll, ismét rossz eredménnyel folyt le. — Kicsiny volt a felhajtás, a felhajtott szarvasmarha nem volt alkalmas, sem tenyésztésre, sem mézarszámra. A vén Hortobágy pár év óta teljesen cserben hagyta gazdáinkat; a debreczeni gazdáknak rendszeren kopár legelőről behajtott jószágja fejlődésben elmaradt és lesóványodott állapotban jön a piacra — és többnyire eladatlanul hajtatik onnan haza, míg a jobb háztartásban részesülő idegen vidéki marhák felhajtása ellen mindent megteszünk, hogy vásárjaink től távol tartsuk s elidegenítsük.

A vásári intézkedések, melyeket megteszünk, mind oda irányulnak, hogy a vásár forgalmát megnövekedtesse s látogatóit elkedvetlenítsük, a mivel pedig ezeket magunkhoz édesgethetnénk, azt gondosan mellőzzük és így szép lassan, de biztosan elszoktatjuk tőlünk vásári látogatóinkat Nagy-Váradra, Gyulára, Karczagra és más hasonló kisebb városok vásáraitra, a hol több tekintettel vannak eladóra és vevőre, mint nálunk, és a hol nemcsak a város jelenlegi pénz bevételét és kiadásait, hanem a jövője és terjeszkedése vérték tekintetbe.

Vegyük csak a mi kövezeti és vásárvásár rendszerünkét és már ebben magában is megfogjuk találni a vásár látogatóink rendszeres elidegenítését. Egy gazdaember bejön városunkba, különböző eladási és vásárlási ügyben, és a sorompónál kiesít drágául ugyan, de szó nélkül megfizeti a kövezetvámot. A kiadásokba és vámok felemelésébe már beletörődtek, tehát megfizetik a debreczeni felemelt kövezeti vámot is ugyanazon oknál fogva, a miért a felemelt adót is fizetik — mert muszáj! — Azonban Debreczenben annyit és olyat is fizetnek a szerencsétlen hozzánk tévedt idegennel, a mit nem „muszáj”, vagyis a mi nek szerintünk nincsen jogosultsága, sem jó következménye. Mert a mi példának felhozott és már egyszer megvámkövezett idegenünk a baromvásárból ebédre a városba hajt van, bejövét a sorompónál a kövezeti vámnak másodszeri fizetésére szorítottatik, mikor pedig este meghálásra ismét bejön a vásárról harmadszor fizet, mivel pedig nálunk juh-, ló- és baromvásár 4 napig szokott tartani, megtörténhetik, hogy a négy nap alatt egy fogatért — egyszer nálunk tett látogatása alkalmával — az idegen gazda 8—10 szer fizeti meg a kövezeti vámot. Hallatlan, hihetetlen és mégis megtörténik, mégis igaz!

Csoda e, hogy az idegen e várost kerüli? Egy másik példa. Egy újjvárosi gazda szarvasmarhát hajt eladásra és nehogy azt 24 óráig éheztesse, elhozza vele a szükséges takarmányt is. Fizeti első sorban a kövezetvámot (pedig egy kis kavicsra sem hághattott az istenadta, mert homokon jár az újjvárosi utról a vásártérre), fizeti továbbá a

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A telefon.

Pénzesi Dávid bankár, a kire ajóakarói sem foghatná rá, hogy csinos legény és fiatal volna. A reggelinél ül s édeskés mosolyal szorongatja szép, fiatal feleségének puha, fehér kezét, a mit az, hogy eltérjőn, valóban önrulomra van szüksége.

— Ugye, szivecském, ma jobban érzed magadat? — kérdi nyájasan.

— Ah dehogya! A szokottnál is idegebb vagyok. Fellegi orvos azt mondja, hogy ha Tatra-Füredre nem megyek, semmiért sem áll jól, Dávid én érzem, hogy meghalok! — nyugte a szép nőcske elhaló hangon.

— Regina, angyalom, ne beszélj így, ne keserítsd ennyire a Dávidkád szívét! Mondtam már, hogy elküldelek Tatra-Füredre.

— Ott sem lesz nyugtom, mert te olyan csapodár vagy: s a mi odaleszek, meg fogsz csalni. Igérd meg, hogy lem megy el azalatt az Orfeumba és pontban tíz órakor lefekszel minden este.

— Igérem. Oh te kis bohó, mi jut eszedbe! Micsoda agrémekkel gyöttröd magadat! Hiszen nekem csak egy szép asszony van a világon s az te vagy.

— Dávidkám, hallottad már, hogy Arany bankárék válnak? A férj végre rájött, hogy a feleségének Lantos zongoraművészzel van a viszonya. Bámulatos, hogy csak most tudta meg; hiszen már mindenki rég tudta.

— Én legkevésbé sem csudálkozom rajta, hiszen ez az Arany o'yan bornirt ember, megérdemli a kapott szarvakat.

— Neked már nehezebb volna szarvakat rakni, Dávidkám, mi?

— De nehezebb ám, vagy épen lehetetlen; mert én szemfüles vagyok. Egyébiránt

vásárvámot (pedig lesz-e vásárja vagy sem, az még legalább is kérdéses) és végre fizeti a legelőért, (pedig legelőnek nyoma sincsen, hanem csak megállóhelynek.) De mindez még nem elég! A szegény gazda el nem adhatván jószágát, lehangolt kedélyvel, boszankodva a hiába tett költség miatt, hazafelé indul. — Megállj! — harsog elébe a vámkezelőnek minden inkább, mint barátságos hangja — „itt haza nem megy, míg másodszer is meg nem fizeted a kövezeti vámot.” — Pedig szegény gazda az egész uton csak egy követ talált, — a vámkezelő szívét. — Van-e még hasonló állapot széles világon?

Hogy volna joga a városnak az idegeneknek ilyenképeni többszörös megadóztatására, nem hiszünk; azonban feltéve — de meg nem engedve — hogy volna is ilyen joga, a milyenhez hasonló sehol a világon nem ösmerünk; nem látjuk vagy nem akarjuk e látni a következményeket, hogy t. i. csak pár rövid év kell hozzá, és a debreczeni baromvásárról úgy fogunk mesélni, mint mesélnek már a régi vásártérről, melyen az eltűnt emeletes kőstrájkban áruikát hajdan a becsi és budapesti nagykereskedők áruikat és csináltak évente milliókra menő forgalmat, és melyen most már a hovédjúnoczezal magoltatják be a jobb és balláb megkülönböztetésének magas tudományát.

A város vámtarifája a nélkül is még drága, és ha még úgy alkalmazzák mint a tegeüzérekedő vámbérlő s ohasem tette, — de nem is tette meg megtorlottság nélkül — akkor aztán ne panaszkodjunk azon, hogy az idegen kerüli — vámsorompóinkat.

Évek óta képezi magán és nyilvános helyeken megbeszélés tárgyát a baromvásár más nagy városok mintájára való rendezésének sürögős és fontos volta, és daczára annak mi sem történik. Azon csekély befektetéssel jár a rá m o k n a k felállítását a vásártéren, melyben a vásár közrendje és a gazdák biztonsága érdekében a falkás jószágok (gulya) belső szarvasmarha és juhnyáj) lennének elhelyezhetők, nem volt még kieszközölhető, bármennyit sürgettek azt a lapok hasábjain is. — A juhvásáron még mindig vagy szaporodik vagy apad az egyes nyájokban a jubok száma, a nélkül hogy az egyik vett, — vagy a másik adott volna el valamit, — és ha a baromvásáron megszabad egy falka gulyabél vad jószág, és összetapos egy pár vásári vendéget újában, aztán összekereszheti gazdája hetekig temérdek költséggel Nagy-Ivántól Székelyhidig, és próbálhatja ismét szerencsésjé a következő vásáron. Az így jószágát a faképnél hagyott gazda kárpótlását és egy kis kárörömét is csak abban találhatja, hogy nem kell jószágát ért másodszer kövezeti vámot fizetni; azokat a neki vadult szilaj állatokat még a debreczeni sorompós sem tudja másodszer megvámolni.

A lóvásáron a lólevelek, és a baromvásáron a marha levelek átírása úgy van szervezve, hogy mikor egy kis forgalom van, órahosszáig, sőt gyakran félnapig kell az eladónak nagy embertömeg közt kölcsönös oldal-döntések alkalmatlanság mellett ólalkodni, míg a hivatalba bejuthat és leveleit átírják. — A jószág el van adva, a vevő sürgeti leveleit, talán vasuton haza is akar még utazni, fenyeget hogy itt hagyja jószágát is, felpénzt is, és nincs hatalom, a mely segítsen. — Az átíratással foglalkozó egyének gőzerővel dolgoznak ugyan, de nem győzik, mert úgy látszik lenni, mintha a vásári

e tekintetben nyugodt vagyok; mert te tubiczám, a hűségös veibik példányképe vagy. De most pá cziczám! Kilenc óra, mennem kell a comptoirba.

Pár csattanós puzsi következett s a boldog férj távozott.

Az irodába érve átnézte az érkezett leveleket s a külföldi tözdesi értesítéseket. Egy szerre csak vezettül elkezd a telefon csilingelni. Pénzesi odalépett s a hallgatót a fülehez téve bekiáltott a szöcsöbe: Halló! Ki beszél? — Különös! Hozzá nem szól senki s mégis hallom, hogy két egyén egy mással diskurál... Hiszen ez a Fellegi hangja és a feleségemé? Mi az ördög? —

A hallgató elkezdett a kezében remegni s önkéntelenül ismételte, a mit hallott: — Tehát beleyeztet az a teve, hogy furdőre menj édes angyalom? — Igen szerdán indulok. — Én pedig csütörtökön este nálad leszek. Szeretsz? — „Végtelenül Oh Doló, miért nincs már csütörtök?” — Türelmetlenséged üdvözölté tesz. Imádlak! — „Valaki jön. Pá, lellem!”

— Mi ez? A sátán üz játékot velem? — kiáltott föl a bankár lecsapva a hallócsőt s önkénytelenül megtapogatta a homlokát, — mintha azt a férj diszt, — a mit lehetetlennek tartott csak az imént — a szarvakat keresné rajta.

— Mindjárt megtudtam én, mi volt ez! S erősen megcsöngette a telefont.

— Halló!... Kérem, kisasszony, micsoda rendetlenség az; kivei kötött ön össze?

— Én senkivel, uram; de ez a vonal érintkezik a Fellegi orvosával, a ki éppen most beszélt az ön lakásával — felelt a telefonkezelő.

— Én önt feladom az igazgatóságunk! Ezt nem titán! Majd megtanítom én önéket!

forgalmat az alkalmazott személyzet számára hoz akarnák leányosítani, pedig a személyzet számát kellene a forgalom szerint felszaporítani.

Ilyenek és hasonló a bajok, melyek Debreczennek már most egy edüllivásárját t i. a baromvásárt tönkreteszik, és mivel eddig más eszközök ezelhoz nem vezettek, — annál fogva, a mint halljuk a legközelebbi közgyűlésre — ezen ügy szellőztetésére egy interpelláció van előkészületben, melynek, ha más nem, legalább az lesz az eredménye, hogy megtudjuk: kiben és miben ütközik a vásár rendezésének fontos ügye, és ki az, a ki a város finansziális napi előnyeért: jövőjét és jó hírnevét kockáztatja.

Napi hírek.

— Kálmán napja van ma s ezen a napon pártunk minden tagja szívöböl csatlakozik azokhoz a jó kivánságokhoz, melyeket ma a fővárosban tolmácsolnak a miniszterelnök Tisza Kálmán előtt, barátai és tisztelői. Mi is a szeretet meleg érzelmeitől áthatva kívánjuk, hogy öt, hazánk boldogulására és felvirágoztatására a magyarok Istene még sokáig éltesse!

— Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester tegnap városi ügyek érdekében Budapestre utazott.

— „A debreczeni jótékony nőegylet.” Október hó 14-én vasárnap d. u. 3 órakor a városháza nagytanácstermében választmányi ülést tart. Tárgy: Folyó ügyek.

— Lapunk felelős szerkesztője és főmunkatársa a mai gyorsvontattal Budapestre utaztak, hogy jelen legyenek a holnapi irodalmi ünnepélyen.

— Csutak Kálmán honvéd ezredes, a debreczeni 1848-49 ki honvéd egylet derék elnökénél tegnap este testületileg tiszteltgett az öreg bajtársak tiszteleire méltó egylete úgy szinte a vezetése alatt álló hitelszövetkezeti fiók és urucarnok személyzete, mely többi szeretett igazgatóját kedves emlék tárgygyal lepte meg.

— Ora a czeplédutcai új templom tornyan. Czeplédutcai 2463 sz. ház tulajdonos Polgár Vértessy Lajos és kedves neje Bányai Eszter urnó egyetértőleg slöttem ünnepélyesen szívök önkéntes szegulátából eredt azon nyilatkozatot tették, hogy ök a czeplédutcai ref. új templom tornyába saját költségükön órát készítettnek s azt legkésőbb a jövő évi mártius hó 1. ső napjára fel is fogják állíttatni. A nemes lelkü ajánlkozók ezen közérdekű, — mert nem csak hitsorsosainkat, hanem az új templom környékén lakó, bár mely vallásfelekezethez tartozó polgárokat is egyaránt kellemesen érintő — elhatározásáért addig is, míg ez iránt az egyházi előjárásának jelentést tehetnék, a nyilvánosság terén is háttas köszönetemet kifejezni van szerencsém. A kiket a közügyért szívök jötettre hevitett A hálas maradék kegyos emlékében azoknak Márványánál és ércnél tartósabb oszlopot állit. Kelt Debreczenben 1888. Október 11. Szűcs István egyh. főgondnok.

— A gazdasági egyesület tagjai értesítetnek, miszerint f. hó 14-én azaz vasárnap d. u. 3 órakor a kereskedelmi s iparkamra helyiségében választmányi ülés tartatik. Az elnökség.

— A debreczeni orvos-gyógyszerész-egylet f. október hó 13-án szombaton d. u. 5 órakor

— dühögött a bankár, megértve az összefüggést s azt nem tudva mit beszél.

A telefonkezelőnél türelékeny s ideges lévén, a megtámadásra elájult.

Pénzesi beledobta magát egy számozatlanba s szélsébséggel haza hajtattott. Nagy szíbarát lévén, mint valami modern Othello imponáló állásba vágta magát — a mi, te kintve tulgömbölyű természet, sikerült kómikum volt — és megállt a mitem sejtő Regina előtt, a ki a tükrözött rípsporral hatványozta arczának havát.

— Mindent tudok! Oh, te kigyó! — sziszegte a férj.

— Dávidkám, mi bajod?

— Féltre a komédiával, hitszegő, — a kiben egy hittem, mint a Messiásban!

— Dávid az égre, mi bajod?! Hiszen ma nem etünk gombát s te mégis olyan furcsákat beszélsz!

— Mondd, te házasságtörő asszony, mivel bántottalak? — kiáltotta fenyegetőleg közlelve nejehez, vadul forgatva savószínű szemét.

— Istenem! Segítsd, Dávid megörült — sikoltozott Regina fölugorva.

— Daczára óriási fájdalomnak, a mely mint a duló vihar zug keblemben, az eszem ép! — szavalta a férj pathoszzal, — Megvetlek házasságtörő nő! Hanem a kedvesedet, a ki magrabolta becsületemet, földulta boldogságomat s a kit te annyira szeretsz, azt — azt — megölöm! Oh, áldak, Edison, a kinek világraszóló találmánya levette szememről a hályogot s megmentette a szarvaktól!

... Asszonyom, mi elválnak! mondá le-sújtól.

— Ah, végem van! — itt — itt — sutogta Regina azívéhez kapva. — A pokol tüze ég!... Érzem, hogy néhány perc múlva vége lesz mindennek — örökre!... Isten

saját helyiségében havi ülést tart, melyre az egylet helybeli és vidéki tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgy: Dr. K e n t z l e r előadása a Pneumoterapiáról stb. Debreczen, 1888. okt. 8. Dr. Varga Géza egyh. elnök.

— Eljegyzés. Medgyesy Lajos városi derék, fiatal alszámvevő ma tartotta eljegyzését néhai nt. Dicsöffy József kedves, szép leányával R ó z a kisasszonnyal. A dás a tiszta szerelemből kötött frigyre.

— Az ezredik novella. Vértési Arnold, lapunk felelős szerkesztője, ma Budapestre utazott, hogy ott, holnap, a Petöfi társaság felolvasó ülésén, felolvassa ezredik novelláját, melyet most írott meg s a melynek czíme is ez: Az ezredik novella. A Petöfitársaság, melynek Vértési Arnold megalapította öta tagjai közé tartozik, a magyar irodalomban páratlan alkalmából jubileumi ünnepségeket rendez az író tiszteleire. Egy tekintélyes fővárosi lap jegyezte meg ezen ünnepélyre, hogy „a jubileumok eme korszakában megérdemeltebb jubileum nem tartatott.” Vértési Arnoldot a felolvasó ülésen Komócsy József elnök fogja üdvözölni, majd a jubileumok egy rajza olvastatik fel, ő maga pedig az ezredik novellát mutatja be. „Más nemzetek irodalmában is — írja egy fővárosi lap — páratlanul áll az, hogy egy java korában élő novellista 30 évi szakadatlan munkásság után 1000 novellát írjon és adjon ki elszórtan a lapokban.” Az ezredik novella — a jubila — pazar fényű kiállításban, a szerző arczképével diszitve, önálló kötetben fog megjelenni. A felolvasó ülés napján, este az írók és művészek körében társas vacsora lesz az ünnepelt tiszteleire.

— Gróf Batthány Lajos özvegyét esütörtökön helyezték el ünnepélyes néma gyász közepette férje hamvai mellé, a kerepesi uti temető mauzóleumába.

— Halálozás. Cs u r k a János városi tanácsnokot szomorú vesztés érte. Neje sz. Trelezky Emilia asszony ma éjjel hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A mélyen sulytott család élvezetköz gyászjelentést adta ki: Csurka János városi tanácsnok mint férj; Czabán László, Irma férj. Abafy Jenő gyermekeivel; Trelezky Ferenc és neje Pál Terézia mint szülők; számos rokon nevében is, megtört szívvel tudatják forrón szeretett ne-jének, édes anyának illetve gyermeköknek Csurka Jánosét született Trelezky Emilia asszonynak, 1888. évi október hó 12-én, éjjei fél 12 órakor, életének 44-ik évében, hosszas szenvedés után, szívbajban történt gyászos kimutató. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 14-én délután 4 órakor, Ispottály utca 2106. számú háztól, a róm. kath. hitvallás szerint, a szent-anna utcai sírkertben fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat, f. hó 15-én reggeli 9 órakor fog az egk Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1888. évi október hó 13. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— Véres tett Alsó-Józsán. Még alig csilapult le az az izga'om, melyet a B-Ujjvárosban, csendőrségi közegeken elkövetett vérengzés támasztott, ma újabb vakmerő és kegyet-

veled Dávid! — rebegte elhaló hangon s a puha kerevetre hanyatlott.

— Regina! — rohant az elalélt nőhöz kétségbeesve a férj s térdre ereszkedett előtte, a mi nagyon nehezére esett — térj magadhoz! Beismerem, hogy vak dühöm elragadt, méltatlanul bántottalak! Hiszen, hogy ártatlan vagy, hiszek mindent; nem ölöm meg a doktort, elmégysz Füredre, a jövő télre páholyt bérelek az operába u korcsolya kosztűmöt veszek, a farsangon elmegyünk minden bálba, nyaralót építtetek a Zugligetben, ponye ekvipázst veszek neked, csak térj magadhoz, aranyos Régikám — könyörgött a férj jajveszékelve.

Az asszonyka következetesen ájulva maradt.

Pénzesi a haját tépte, a mely pedig u'yis gyéren volt; kinyábnan aztán egy pillanatra kirohant és Fel egy orvosért küldött, majd visszarohtant ájult feleségéhez. Rímánkodott, esengett, eget-fődet ígért neki. Végre bágyadtan felvetette a szép asszony fekete szemét s a szokásos „hol vagyok“ után körülnézett.

— Itthon, Dávidkádánál? Ugye már jobban vagy? — kérdezte a férj lágyan, ösöm-teljesen simogatva a neje hollófürjtjeit.

— Dávid oly igaztalan voltál irántam, hogy megérdemelted volna, hogy meghajjak. Még egy ily jelenet és végem lesz — rebegte gyöngye hangon a nő.

— Nem édesem. Bocssás meg nekem; sohasem fog ez ismétlődni, esküszöm!

— Hadd magyarázzam meg az egészet, s akkor meg leszesz győzve arról, hogy ártatlan vagyok. Lásd...

— Semmi magyarázat! Hiszek neked föltétlenül. Csak ígérd meg, kérlek, hogy elfelejtéd ocsmány viseletemet és soha többé elő nem hozod.

— Jól van, elfeledtem; nem említem soha többé.

len mer-
letén. A
eme leg-
még ne-
adatok
tetni a
sülés ut-
látunk.
r á n B
Alsó Jó-
rajta éle-
a fejét
az esetr-
távirata
járásí f-
lyamán-
dott: A
delni. A
törték
bírói
ség kir-
Józsara
főszölgé-
színhely-
lett eg-
választ-
fia, hih-
áldozat-
gorat-
templon-
né ő r
ezenne
adomán-
köszön-
nek is-
Námet

holnap
meg e-
Felhív-
tanuló
hogy a
jenek

(teljes
L'fkov

ri dol-
c z e n
által
Pallag
21. 22
27. O.
Elepen

ber 1-

Egy ör-
debrec-
reczeni
pusztá-
látat
költsé-
Elep
Örven
ben m-
r nag-
szoká-
mint
csakne-
gá ato

sülter-
kezét.

fiatal,
pett

hangó

a bar-

s leü-
mellé

férj t-
épitü

ves s-
nekeu-
b le

idestó
nagy

rafür-
kis s-
gessé
a jó

Pénz-

fürdő
piros
nagy
nak -
Pénz-
ségig

ritott

art, melyre az
ai tisztelettel
tztler elő
Debreczen,
egyl. elnök.
y Lajos vá-
a tartotta el-
József kedves,
nyal. A dás
yre.
rtési Arnold,
a Budapestre
tői társaság
dik novelláját,
ynek ezime is
Petőfitársaság,
alapításra óta
irodalomban
ünnepeket
gy tekintélyes
kában megér-
tott." Vértesi
K o m o c s y
majd a jubi-
fel, ő maga
ja be. „Más
a egy fővárosi
egy java ko-
adatlan mun-
és adjon ki
edik novella
állításban, a
állókötésben
napján, este
arsas vacsora
zvegyét esü-
néma gyász
kerepesi uti
ános városi
te. Neje sz.
éjjel hosszas
lt. A mélyen
telentést adta
ok mint férj;
Jenő gyer-
neje Pál Te-
nevében is,
szeretett ne-
yermekeknek
zky Emilia
12-én, éjje i
ben, hos-zas
ént gyászos
di maradvá-
rakor, Ispo-
róm. kath.
ai sírkertben
zetetni. Az
15-én
ának bemu-
a megbol-
ösmereit
Debreczen,
világosság
ég alig csil-
a B. Ujváro-
tett véreng-
ő és kegyet-

len merénylet történt a b.ujvárosi járás terü-
letén. A neki vadult emberi természet
eme legújabb szörnyű kitérésének részleteit
még nem ösmernük. Meglehet, hogy az újabb
adatok megnyugtatóbb színben fogják feltűn-
tetni a véres esetet, melyet a legelső érte-
sülés után olyan sötétnek és borzalmasnak
látunk. A szomszédos józsaí körjegyzőt, S á f r á n
B é l á t, az éjjel ismeretlen tettesek
Alsó Józsaí megámták, össze-vissza verték,
rajta életveszélyes sebeket ejtettek. Különösen
a fejét törték össze súlyosan. A legelső hírt
az esetről a f. józsaí előjárásának egy szófukar
távirata hozta meg a Debreczenben székelő
járásí főszoigabirói hivatalhoz. A délelött fo-
lyamán érkezett távirat csupán ennyit mon-
dott: „Kérünk osendöröket azonnal kiren-
delni. Alsó Józsaí a jegyzőt halálosan össze-
törték az éjjel.“ A távirat folytán a szolga-
birói hivatal rögtön intézkedett a csendör-
ség kirendelése iránt s 4 csendör küldetett ki
Józsaíra. — Ma délben F e r e n c z y Elek
főszoigabiró is kiment a rejtélyes véres tett
színhelyére. S á f r á n B é l a, ki a mult őszszel
lett egyhangulag józsaí körjegyzővé meg-
választva s ki egy vidéki ev. ref. lelkésznek
fia, hihetőleg valamely magán boszúnak az
áldozata, a miért hivatalos kötelességeit szí-
goruan teljesítette.

— **Kegey adomány.** A czepléd utcai
templom orgonájára Ö r v é n y i V i l m o s
né ő nagysága 50 frtot adományozott, a mit
ezennel nyugtatványozok egyszersmind az
adományozó urnónek egyházunk nevében hálás
köszönetemet kifejezai kedves kötelességem
nek ismerem. Debreczen 1888. Október 12.
Námethy Lajos ev. ref. lelkész.

— **Közgyűlés.** A helybeli tornaegylet,
holnap azaz Vasárnap délelött 10 órakor tartja
meg évi rendes közgyűlését a tornateremben.
Felhívataknak az egyletnek összes, tehát ugy
tanuló ifjusági, mint önálló csoportbeli tagjai,
hogy a közgyűlésen minél számosabban jelen
jenek meg. Az e l n ö k s é g.

— **Egy 13—15 éves, jó esaldból való fiu**
(teljes ellátás mellett) tanulót felvétetik.
Lifkoviats Arthur óás és ékszer üzletében.

— **Dohánytermékek fővétele.** A kincstá-
ri dohánytermékek dohánytermése Debreczen
város határán a pénzügyi közegek
által következő határnapokon fog fölvetetni.
Pallag puszta: okt. 18. 19., Uj földken 20.
21. 22. Szepes puszta: 24. 25. Ebesen 26.
27. Ondódon 29. 30. Hegyesen nov. hó 5. 6.
Elepen 7. 8. Álomzugban 9. napjain.

— **A poigári failletőség kiadása** novem-
ber 1-től fogva történik a házipénztárnál.

— **Teljes Debreczen és B. Ujváros között.**
Egy örvedetes mozgalomról értesültünk Több
debreczeni nagybirtokos és nagy bérlő a deb-
reczeni Macs, Elep, és a b.ujvárosi ujkeri
pusztákon felkérték a debreczeni telefon vál-
alat tulajdonosát, hogy készítsen tervet és
költségvetést a Debreczen, Macs, Ujkert és
Elep közt felállítandó telefonról.

— **Örvedetes jelenség,** hogy mindszélesebb kör-
ben meggyőződnek a telefon hasznos voltáról.
A nagy mezei gazdaságokban az év minden
szakában, ugy a legszorgosabb munka idején
mint őszszel és tavasszal, midőn az utak
csaknem járhatatlanok, megbecsülhetetlen szol-
gátatot fog tenni a telefon. Azon nézetben va-

gyunk, hogy mivel ezen telefon vonal a Horto-
bágy felé tervezetik, saját érdekében cselek-
szik a város, ha csatlakozik a mozgalomhoz
s ennek kezdeményezőivel együtt létesíti
a vonalat, mely meghosszabbítva a Hortobágyig
lenne kivezetendő.

— **Meghívás.** A debreczeni pincézerek be-
tegegyező és ápoló egylete hétfőn f. hó 15. én
éjjel 2 órakor a „Magyar király“ belső ter-
mében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az
egylet tagjait tisztelettel meghívja az e l n ö k s é g.

— **Gyilkossági kísérletet** követtek el,
szerdán este 9—10 óra között Csegén. Özv.
Sándor Józsefné Kovács Borbália lakásába
éddig ösmertelen tettesek betörték; nevezett
nőn több rendbeli szurást és vágást ejtettek,
felső testét össze törték. A megtámadott nő
az egyik tettesben Szigyártó Mihály csegei
lakost vélte fölismerni, kit másnap atyjával
együtt letartóztatott a csendörőség. Sándor
Józsefné sebei életveszélyesek. Hogy rablás
örtént-e, erről a csegei előjáróság jelentése
nem szól.

— **Elveszett.** Kedden a magyar államva-
sutak indóházánál egy piros bőr tárcza, mely-
ben néhány forint készpénz, s különféle pa-
pírok és jegyzetek voltak. A megtaláló szíves-
kedjék szerkesztőségünkben jelentkezni. Illó
jutalomban fog részesíteni.

— **A Magyar Testvérek** zenekara holnap
este a „Bika“ szálloda éttermében fog játszani.

— **Angoi herczegek Magyarországon.** An-
nak alkalmából, hogy a walesi herczeg jelen-
leg még hazánkban időz, befejezván a medve
vadászatotok trónörökösünk társaságában a
„N. Fr. Presse“ érdekes adatot emlit föl.
Tudvalevő, hogy a walesi herczeget legfőké-
pen azt hozta hazánkba hogy megtekintse
azt a magyar huszárezredet Miskolczon, mely
nek tulajdonosává királyunk kinevezte. Ezt az
alkalmat felkaszánlandó, utazott aztán a wa-
lesi herczeg Görgeyére medve-vadászni S
csudálatos hogy 1882 ben ép ehhez hasonló
ürügy hozott közénk egy angol herczegot,
akkor lett ugyanis Cumberland Agost Ernő
herczeg a H e s s e n H o m b u r g huszá-
rezrednek tulajdonosává s ezredét meglátoga-
tandó jött a cumberlandi herczeg Magyarország-
szágra, az akkori országos főhadparancsnok
estei Ferdinánd főherczeggel s látogatta meg
Debreczenben ezredét, mely Simonyi
őbester alatt olyan nagy híre tett szert a
napoleoni küzdelmek alatt. S mint a walesi
herczeg ma, a cumberlandi herczeg akkor
fölszánalta az alkalmat, hogy Magyarországon
részt vegyen a medvevadászaton.

— **Zeneestély.** Erős Jakab előnyösen is-
mert kávéházában a „Magyar irály“ ban hol-
nap és ezután minden vasárnap Kiss Pista
ismert jó zenekara zeneestélyt tart. Az ol-
csóságáról s jó italairól ösmertetes kávéház
bizonyára nagy látogatottságnak fog örven-
deni, mit meg is érdemel.

Köszvény- és rheuma-szanvedőket

figyelmeztetjük Kwizda köszvényfolyadékára,
mely köszvény-, rheuma és idegántalmaknál
nemesak kitiűő és nélkülözhetelen házi
szernek a népnek minden osztályánál
otthonosává vált, hanem azokivül szá-
mos elismerése miatt az orvosok át-
rendelitik. Kwizda köszvény-
folyadék, csak az itt látható véd-
jeggyel valódi, kapható minden gyógy-
szertárban. Egy üveg ára 1 frt. Főraktár:
Körgyógyszertár Korneuburgban, Bécs mellett,
Kwizda Fer. Jan. osztr. cs. kir. és
román kir. udvari szállító, gyógyszerésznél.

Színház.

Ösütörtökön f. hó 11-én „Lili“ ke-
rült színe S e r é d i k a, vendégfelléptével.
A kedves művésznő igen bájos s elragadó
jelenség volt az első két felvonásban, míg az
utolsó felvonásban kevésbé sikerült nagyma-
mát mutatott. Általában a többi szerepek és
szereplőkrol is azt mondhatjuk, az első két
felvonásban kitettek magukért, imig az utol-
sót elejtették.

Pénteken a „Női harcz“ Scribe e
szellemes vigjátéka adatott elő. — Ez
este lépett föl T ö k é s E m i l i a ujon-
nan szerződött tag először e színdényben.
T ö k é s E m i l i á t a derezeni közön-
ség már a megelőző években ismerte s zere-
rette. Valentin igazgató helyesen tett, midőn
öt szerződtette. Első felépte arról győződte-
tett meg bennünket, hogy társulatunknak
nemesak használható, hanem kiváló tagja lesz.
Autreval grófné szerepe egyike a legnehe-
zebbeknek, melyeket e nemben irtak; a kedély-
nek, szenvedélynek, gyanynak, szerelemnek oly
sok árnyalata fordul benne elő, mely nagyon
megpróbálja a játszóit. Tökés Emiliának hangja
vesztett ugyan valamit erejéből, csengéséből
de még most is kellemes, vonzó, arczjátéka,
mindenkor kifejezte jes, taglejtése szabatos.
Nem az egyes helyeknek kizsákmányolására,
hanem az egész szerepnek teljes kidomborítá-
sára törekszik, mint tegnapi szerepéből is
kitűnt. Legjobb volt a 2 ik felvonásban, mi-
dőn Montrichard bárót, a guny fegyvereivel
megszégyeniti, s a 3 dikban, midőn a mindent
koeczkára tevő, feláldozó szerelméről lemond.
A közönség nagyon szívesen fogadta s nyílt
jelenetekben is megtapsolta.

Mellette K a c z é r N i n a, B o r o n k a y,
M á n d o k y, P é c h y osztoztak az előadás
kitünővé tételében.

— **Apróságok.**
F a l u n.
— Ugyan kollega, micsoda nagy könyv
ez az asztal alatt?
— Hát, tudja, jönnek hozzám ezek a
parasztok olyan bonyolódott pörökkel, hogy
még a szent bibliában sem lehetne rájuk pa-
ragrafast találni; ilyenkor aztán előveszem
ezt a francia szótárt, aztán olyan §§ okat
cizítálok a szemek közé, hogy a fülük is há-
romfelé áll tőle.

— **Bevezetett karzati közönség.**
Kreosányi Ignác volt aradi élelmes
színiigazgató Temesvárt megragadja az al-
kalmat arra, — hogy a közönség minden ré-
teget megnyerje a színház részére. Ujab-
ban az ottani közönség vaspálya igazgatóságá-
val kötött egyezményt, a mely a színház kar-
zati közönségnek különös előnyöket biztosít.
Ezen egyezmény alapján minden színház látó-
gató, ki 20 kr-ért az arra kijelölt helyeken kar-
zati jegyet vált, egyszersmind a lövonatu vasut
használatára szóló jegyet is kap, melylyel a lö-
vonatu vasutat tetszés szerint a be vagy
visszamenetre használhatja. Ha a karzati kö-
zönséget így kényeztetik az igazgatók, ma
holnap megérjük azt is, hogy a 20 kros jegy
mellé a lövonatu jegyen kívül még v a e s o
r a j e g y e t is fognak kérni.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, vasárnap, 1888. október 14-én
Molnárné Erosi Etel
vendégfelléptével:
Felhő Klári.
Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Rátkay.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karezag Vilmos.
Nyílt-tér.
Tekintetes szerkesztő ur!

Nagy megütközéssel értesültem ma, hogy
Dr. Kemény Mór ügyvéd, Bechert Manó ke-
roskedő, Tatay Ferencz törv. székí jegyző,
Holländer Gyula bankigazgató, Kutassy Imre
lapkiadó, Gáspár Imre lapszerkesztő, s talán
más „jóakaróm“ is, kiket szintén pühatolok
s ha szükség lesz közöltecendek, városzerte
azon hird terjesztik rólam, mintha én elmém-
ben megavaroztam volna.

A midőn teljes megvetésemet fejezem
ki azon qualificálhatlanul könnyelmű és cyni-
kus, — komoly, tisztességes férfiakhoz egy-
általán nem illő eljárása felett a nevezett
uraknak, melylyel egy embertársuknak élet-
érdekét oly mélyen és határozólag érdeklő
hírt a nélkül, hogy annak valódiságáról meg-
győződtek, vagy csak meggyőződést szerzeni
is igyekeztek volna, — világgá bocsátanak;
kérem: legyen szíves a fentiek kapcsán jó-
barátaim, s érdeklődő ismerőseim megnyug-
tatására, s talán a fent nevezett urak boszu-
ságára, becses lapjában közözetenni, hogy
teljesen jól érzem magam, — testileg sem
vagyok beteg, nem hogy lelkileg az egyik neme iránt
sem. Kérem ismételve vagyok
Debreczen, 1888. okt. 13.
Tekintetes szerkesztő urnak
kész szolgálja:
Márk Endre
ügyvéd.

*) Ezen rovataban közöltékért nem vállal
felelősséget a szerk.

Verfälschte schwarze Seide.
Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes.
on lem man kaufen will, und die etwaige
Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echthe-
it in gefärbte Seide kräuselt sofort zusamen
verlöschet bald und hinterlässt wenig A-che
von ganz hellbräunlicher Farbe. — Ver-
fälschte Seide (die leicht speckig wird und
nicht brennt langsam fort, namentlich glim-
mend die „Schutzfäden“ weiter (wenn sehr
mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt
eine du ikelbraune Asche, die sich im Gegen-
satz zur echten Seide nich kräuselt, sondern
krümmt. Z rüdrückt man die Asche der
echten Seide, so zerfällt sie, die der ver-
fälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depót
von G. Henneberg (k. k. Hofliefer.), Zürich,
versendet gern Muster von seinen echten
Seidenstoffen an J. d.ermann, und liefert
einzelne Roben und ganze Stücke zollfrei
in's Haus.

Győri Ignác
Debreczen
főttér csapóuteza szeglet a „Bikával“
szemben
Ajánl nagyválasztékban
női és gyermek sapkákat és
muffokat,
FIU és LEÁNY
BERLINER és TRIKO
ruhácskákat,
és mindenféle
téli kötő és berliner pamu-
tokat,
legjutányosabb árak mellett.

Legújabb őszi
női ruhakelméket
nagy választékban ajánl
Kunz József és Társa
ozég.
Ruhák legújabb divat szerinti készit-
tetését elvállaljuk s nagyváradi női divat-
termünkben a legfiuomabb kiállításban
eszközöztetjük.

Szülők figyelmébe.
Egy nyugdíjazott, tanítónő órákat
hajlandó adni
zongorából,
női kézimunkák ből
és
iskolai tantárgyakból.
Bővebb tudakozódások nyerhetok szer-
kesztőségünkben.

Ma vasárnap f. évi október hó 14-én
és ezentul
minden vasárnap
délután
Kis Pista ujonnan szervezett s kitűnő zenekara
által
a „Magyar király“
kávéházban
Czepléd és sasutczán Vilmos ur sörcsarnoka
mellett

ZENE LESZ
mely zeneestély ezentul
mindennap meg fog tartatni.
Tekesasztalok ujonnan renováltattak.
Uzsonnához mindennap friss
sütemények.
A n. é. közönség rokonszenves pártfo-
gását kérve, tisztelettel értesitem, hogy ká-
véházamban mátol kezdve a régi jóhírnévnek
öve ndő
Fekete kávé 10 kr.
közönséges boroktól a legfiuomabb frauczia
pezsgőkig,
leszállított áron
állanak vendégeim rendelkezésére.
Szíves pártfogást és látogatást kér tisz-
telettel
Erős Jakab
kávé s.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékére.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyú víz raktára Debreczen és vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep áru csarnoka,
ajánl következő árak mellett legjobb minőségű
FÜSZERÁRUKAT, különösen pedig:

Valódi tokaji gyógybort,
szegszárdi, egri (bikavér) sashegyi vörös borokat,
kitűnő jamaikai rumot,
theát, thea süteményt,
amsterdami finom liqueureket,
francia, magyar cognacot,
Liebig-féle huskivonatot,
Nestel-féle gyermek táplisztet
petroleumot, császár olajat, flora gyertyát,
továbbá mindenemű pincze gazdasági cikket,
ugyszintén

FÜSZERÁRUKAT
legjobb minőségben jutányos árak és pontos kiszolgálat mellett.
Továbbá minden e szakba vágó cikketek legjutányosabb árak
mellett, vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

Tisztelettel
Gazdák és iparosok általános hitel-
szövetkezet debreczeni fióktelep
áru csarnoka. Nagyvárud-utca, megye-
ház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyúvíz raktára Debreczen és vidékére.

Női ruhák készítése a legújabb divat szerint felvállaltatik.

Rendkívüli olcsó bevásárlási forrás
az őszi és téli időnyre
BOSZNAJ J.
c z é g n é l
Debreczen, Czegléd utca.

Cheviott ruha kelmék	dup a széles	Mtr. 36 krtól feljebb.
Csikos, koczkás és sima kelmék	" "	40 " "
Színes és fekete ternők (cachemirok)	" "	40 " "
Csikos őszi divat kelmék	dup a széles	48 kr. "
Csikos gyapju divat kelmék	" "	50 kr.
Csikos gyapju divat kelmék	" "	60, 65, 70 kr.
Egész nehéz csikos gyapju divatkelmék dsz.	" "	84 kr.

Igen nagy választék a legújabb egész finom ruhakelmékben, ugyszintén Peluehe, bársony, zsinór és himzett díszekben és divat szalagokban.

Téli kendők, mosó barchentek (velez) belésmenüek
továbbá Gyapju kelmék férfi öltönyre,
férfi ingek, gallérok és kézelők
feltűnő olcsó árakban.
Nagy szőnyegek a legújabb mintákban.
Futó szőnyegek Mtr. 16 krtól feljebb.
Gyári raktár Muffokból 70 krtól feljebb.
A legújabb férfi nyakkendők 15 krtól feljebb.
Nagy választék férfi és női esernyőkben.

Nagyválaszték selyem és cachemir paplanok s ággyeterítőkben.

**A Gyarmati István esődtö-
megéhez tartozó házu táni
ondódi négy nyilas
tanyaföld haszonbérbe**

adatik;
értekezhetni nálam:
Balog Zsigmond
tömeggondnok
N. Ujuteza 1594. sz. a.

Adómentes szesz eladása.

Az új szeszadótörvény értelmében az ipari, valamint főzés, fűtés, tisztítás és világítási célokra szolgáló és kellőleg

denaturált szesz
tudvalevőleg adómentesen
lévén árulható, van szerencsénk a n. é.
közönség tudomására hozni, hogy ily
adómentes szesz
nagyváradai gyártelepünkben

nagyban és kicsinyben a legjutányosabb
árban kapható.
Tisztelettel

**Léderer és Kálmán-
féle szeszgyár és finomító
részvénytársaság
NAGYVÁRADON.**

6425 tkv.
1888.
III.
Árverési hirdetm. kivonat

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi haróság közhírré teszi, — hogy Szathmári János mint végrehajthatónak Kis Imre tépei lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a derecskei kir. járás-bíró) területén levő Tépe község határában fekvő a tépei 88 sz. tjkvben A. I. 93. 523, 732. 874. 989. 1196. 1366. 1482 és 1670 hrsz. a. foglalt ingat a-nokból Kis Imrét illető 1/3 részre 447 fit 33 krtban — továbbá az ugyanazon tkvben A + 1913 és 2083 hrsz. a. felvett ingatlanokra az 1881. évi 60. t. cz. 156 §-a értelmében egészben 1 frt illetve 50 frtban, ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi November hó 5-ik napján d. e. 9 órakor Tépe község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 44 forint 73 krczt 10 kr. illetve 5 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály, szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. tszék. mint telekkönyvi hatóságnál 1888. évi Augusztus 21.
Nagy Károly
kir. tszki bíró.

6936. tk.sz.
1888.
III.
Arverési hirdetm. ki onat

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak kiskoru Preharadnyi Mária végrehajtást szenvedő elleni 28 frt 46 kr. tőke köveletés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén levő a sámsoni 1386 sztkvben A. 615 és 616 hrsz. felvett ingatlanokra, azonban az 1881 LX. tcz. 163. §-ának értelmében az id. Preharadnyi Józsefné Böszörményi Zsuzsanna javára 615 hrsz. alatti ingatlanra bekebelezett haszonélvezeti jog épségben ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi November hó 24-ik napján délelőtti 9 órakor a sámsoni község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 61 fit 90 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1888. évi Sept. hó 3-ik napján.
A debreczeni kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.
Nagy Károly
tvszéki bíró.

Az 1845. év óta fenálló, és több világkiállítások alkalmával legnagyobb díjakkal kitüntetett
**Üvegmetező-, írás-,
litographia és gép gyémánt-
gyár, Légrady József utóda ez el.
Légrady József.
STRCKER ÁGOST**
csak saját házában, Wien, V.
Kohlgrasse 36.
ajánlja du-san berendezett gyári raktárát, ahol mindenemű nagyságu keret és keret nélküli gyémántok, üvegek, elárúsítók, üveghutta tulajdonosok, látszerések és gépészek részére kaphatók. Továbbá: gép-gyémántok a gépészeknek kemény, aczel, pír és porcellán hengerek lesimítására. Gyémánt fűrők, ka'rtok, Argyezkek és képes mintalapok kívánatra díjmentesen küldetnek szét. Végül ajánlok brillantokat és mindenemű csiszolt köveket.

KWIZDA
patkány- és egérirtó-szere.
Patkányméreg.

Patkányok, házi- és mezei egerek, hörcsök és vakandokok kiirtására.
Ezen patkányirtó-szer csakis patkányoknál, egereknél és hasonló állatoknál használ, holott az kutyák, macskák, szárnyasok és más hasonló hasznos házi állatoknál állatorvosi vélemény szerint tökéletesen ártalmatlan.
Valódi kapható:
DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp-nél, kicsinyben Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerárban és Riekl J. Nagyváradon Janky Antal, Miskolczon: Dr. Csorba István, Dr. Csáthy Gyula, Ujházy Kálmán és Mahr Károlynál, Nyiregyháza: Szopko Adolfnál Korányi Em. gyógyszer. Lederer Ign. gyógyszer és Szolnokon: Fény Bella gyógyszer. és Kecskésy Tódor gyógyszerárban.
Egy darab ára 50 kr. o. é.
Főraktár:
Körgyógyosztár Korneuburgban Bécs mellett.

TURAI FARKAS.

Felkeresnek mindazon ház és föld-tulajdonosok, kiknek házak vagy föld-jök eladó, vagy haszonbérbe kiadó azokat az intézetben előjegyezteni sziveskedjenek. A közvetítés a legmérsékeltebb díjak mellett eszközöltetik.	Hat hold majorsági föld igen szép épületekkel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a Turay-féle intézetben	Közvetlen a nagyerdő alatt 6000 □ öl nyaralónak való föld olcsó áron eladó. — Értekezhetni Turay Farkasnál.	15 hold új osztású föld gazdasági épületekkel együtt eladó.
A főtéren egy csinosan burorozott szoba kiadó.	Német nyelv elsajátítása végett a kik gyermekeiket a szepességre ohajtanák adni forduljanak a Turay-féle intézetbe.	Bármiféle részvények vétetnek és eladatnak.	Egy ház 12 hold régi földel gazdasági épületekkel a Kádár dűlőben eladó.
Péterfia elején több reudbeli lakosztály kiadó. — Ugyanott egyes szobák bútorral, vagy anélkül is kiadó. — Értekezhetni a Turay féle intézetben.	Keresetnek több kereskedő tanulónak való.	Mindenféle gulyabeli jószágok részére — telletetésre — mesterséges takarmány olcsó áron kapható. — Értekezhetni Turay Farkas intézetében.	Jó esaládból való 50 ezer forinttal rendelkező 35 éves özvegy nő, tisztességes özvegy uri ember, férjet keres.
Egy régi jömenetű csinos fűszerüzlethez helyben, egészségi viszonyok miatt társ, esetleg, vevő keresetnek. — Értekezhetni Turay Farkasnál.	Egy művelt szép uri nő mint gazdasz-szony vagy kiadó nő alkalmazást keres.	A nagy pártfogásnak örvendő mosó-intézet részére megrendeléseket elfogad a telephonnal összeköttetésben lévő tudakozóintézet is.	Egy iparos — asztalos — üzlet nagyobbitás céljából egy társat ohajt 300 frt készpénzzel, olyformán, hogy a tiszta jövedelem 1/3-része a társat illeti.
Illyenemű apró hirdetések 25—50 kr-ért nagyobbak pedig aranylag a legolcsóbb díjak mellett felvétenek TURAY FARKAS közvetítő és tudakozó intézetében, Miklós-utca sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott eselések megrendelhetők.	Kereskedő segédek, kertészek és gazdasági hivatalnokok elhelyeztetnek.		Egy keresztény székálló 200 frt kautional valamely vidéki városban alkalmazást keres.